

LIJEČENJE RUPTURA ROTATORNE MANŽETE

Mario Josipović

Klinički bolnički centar Zagreb, Hrvatska

Cilj

Ruptura tetiva rotatorne manžete predstavlja vodeći uzrok boli i funkcionalnog ograničenja ramena, posebno kod starijih osoba. Cilj rada je prikazati načine liječenja ruptura rotatorne manžete.

Metode i ispitanici

Liječenje ruptura rotatorne manžete obuhvaća spektar od konzervativnih mjera do operativnih zahvata, pri čemu izbor pristupa ovisi o dobi pacijenta, simptomima, veličini i mogućnosti popravka rupture, funkcionalnim zahtjevima pacijenta i prisutnosti komorbiditeta. Konzervativni pristup predstavlja inicijalnu terapiju za većinu pacijenata, posebno za one s malim i srednjim rupturama, starije pacijente s niskim funkcionalnim zahtjevima i asimptomatske ili minimalno simptomatske lezije. Operativno liječenje preporučuje se kod potpunih ruptura, mladih aktivnih pacijenata ili neuspjeha konzervativnog liječenja te kod traumatskih ruptura. Kirurške tehnike razvile su se od otvorenih pristupa do minimalno invazivnih artroskopskih postupaka, koji se danas smatraju zlatnim standardom u operativnom liječenju ruptura rotatorne manžete.

Rezultati

Artroskopski popravak rupture rotatorne manžete omogućuje manje postoperativne boli i potencijalno brži oporavak, ali je tehnički zahtjevniji. Suvremene tehnike fiksacije tetive osiguravaju bolji kontakt tetive s kosti, veću površinu za cijeljenje i biomehanički jaču konstrukciju. Primjena bioloških skafolda, faktora rasta, plazme bogate trombocitima i matičnih stanica ima za cilj poboljšati biološko cijeljenje i smanjiti stopu ponovne rupture, posebno kod velikih i masivnih ruptura s lošijom prognozom. Dugoročni ishodi pokazuju bolju prognozu pri ranom liječenju reparabilnih ruptura kod mladih pacijenata s boljom kvalitetom tkiva. Stariji pacijenti i oni sa značajnim komorbiditetima mogu imati ograničen funkcionalni oporavak unatoč smanjenju boli. Faktori koji negativno utječu na prognozu uključuju veću veličinu rupture, kroničnost lezije, značajnu retrakciju tetive i visok stupanj masne infiltracije mišića.

Zaključak

Ruptura rotatorne manžete predstavlja kompleksan problem s dinamičkom interakcijom biomehaničkih, bioloških i kliničkih čimbenika. Dok konzervativno liječenje ostaje inicijalni način liječenja za većinu pacijenata, operativno liječenje nudi bolje dugoročne rezultate kod aktivnih osoba. Buduća istraživanja trebala bi se usredotočiti na metode za sprječavanje retrakcije tetiva, poboljšanje biološkog cijeljenja te prevenciju ponovne rupture tetive.

Ključne riječi

ruptura rotatorne manžete, artroskopija, popravak tetive, masivna ruptura manžete, augmentacija rotatorne manžete